

Organisationsstrategi för Sveriges samarbete med Gavi 2023–2025

1. Strategins omfattning

Denna strategi ska ligga till grund för svenskt samarbete med Gavi för perioden 2023–2025. Med Gavi avses dels Gavisekretariatet, dels de samarbetspartners som utgör Gavialliansen. Strategin fastställer mål, prioriteringar och arbetsformer. Strategin är styrande för Regeringskansliet och för berörda utlandsmyndigheter.

Övergripande styrning av genomförande och uppföljning av verksamheten framgår i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklings-samarbete och humanitärt bistånd (UD2017/21053/IU) samt för multilateral utvecklingspolitik (UD2017/21055/FN).

2. Organisationens uppdrag och verksamhet

Mandat och mål

Gavi har som mandat att öka jämlik och hållbar användning av vacciner, och därmed rädda liv och förbättra hälsa i världens fattigaste länder.

Organisationens övergripande mål anges i Gavis strategiska plan *Gavi 5.1 – Leaving no one behind with immunisation* för 2021–2025 och är att:

- a) Introducera nya vacciner och öka täckning av befintliga vacciner.
- b) Stärka hälsosystem för att öka jämlik vaccinering
- c) Öka hållbarheten i vaccinationsprogram

d) Säkerställa fungerande marknader för vaccin och relaterade produkter.

Målet för Covax¹, som har varit en del av Gavis arbete under covid-19-pandemin, är att säkerställa mer jämlik tillgång till vaccin och vaccinationer mot covid-19 i världen, med fokus på låg- och lägre medelinkomstländer.

Målen uppnås genom Gavis affärsmodell som innebär att Gavi säkerställer långsiktig finansiering från olika finansiärer, samordnar efterfrågan från ett stort antal länder och upphandlar vacciner för de fattigaste länderna. Gavi bidrar aktivt till att utveckla marknaden för flera produkter i samarbete med industrin, och till att utveckla systemen för vaccinationer (bl.a. plattformar för upphandling, kylkedjor och innovativa lösningar för genomförande av vaccinationer).

Målet är att skapa hållbara system för immunisering, och Gavis samarbetsländer samfinansierar vaccinationsprogrammen i olika grad tills utfasning sker. Gavi upphandlar vaccin för cirka hälften av de barn som föds årligen i världen. Gavi är ett tydligt och bra exempel på offentlig-privat samverkan där samarbete med den privata sektorn, forskning och innovation utgör centrala delar i Gavis affärsmodell.

Regeringen bedömer att organisationens mål och verksamhet är relevanta för genomförandet av svenska bistånds- och utrikespolitiska mål och för genomförandet av Agenda 2030. Verksamheten är relevant för genomförandet av 14 av de 17 hållbarhetsmålen, bl.a. för minskad fattigdom, förbättrad hälsa och överlevnad, ökad jämlikhet och ekonomisk utveckling. Vaccinationer är en av de mest effektiva förebyggande hälsoåtgärderna i alla världens länder. Sedan år 2000 fram till 2019 har det funnits en stadigt ökande trend i täckning av grundläggande barnvaccinationer i världen och Gavi har haft en central roll för den positiva utvecklingen. Covid-19-pandemin har därefter bidragit till den största nedgången i barnvaccinationer på tre decennier. 25 miljoner barn beräknas ha missat grundläggande vaccinationer enbart under 2021.

¹ Covax är vaccinpelaren i ACT-A, en plattform för samarbete som etablerades 2020 för att bemöta världens behov av vaccin, diagnostik och behandling mot covid-19. Gavi agerar sekretariat för Covaxfaciliteten. Formerna för hur vaccin mot covid-19 skall tillgängliggöras från 2024 är under diskussion i Gavi.

Gavis verksamhet bidrar till överlevnad och förbättrad hälsa särskilt med bäring på god barn- och mödravård men även stärkt förmåga att upptäcka och hantera hälsohot samt arbetet mot antimikrobiell resistens.

Gavis innevarande strategi Gavi 5.0 (2021–2025) har ett tydligt jämlikhets- och jämställdhetsfokus, och utgår från Agenda 2030 med målsättning och att nå de individer och grupper som hittills inte nåtts av grundläggande hälsotjänster. Gavi fyller en viktig roll i det globala hälsoarbetet genom sitt fokus på vaccinationer för förbättrad barn- och ungdomshälsa som inte delas av någon annan motsvarande aktör. Det förebyggande arbetet bedöms ha stor samhällsekonomiska nytta. Gavi bidrar även till att stärka viktiga funktioner i nationella hälsosystem i samarbetsländerna.

Covax är den enda globala mekanismen för upphandling och finansiering av covid-19 vacciner för låg- och lägre medelinkomstländernas räkning varav flertalet bedöms vara beroende av Covax för att uppnå tillräcklig vaccinationstäckning under perioden 2023–2025.

Rådande omvärldsläge medför flera osäkerhetsfaktorer, med stora risker och konkurrerande behov som påverkar länders investeringar i hälsa och vaccinationer men också Gavis framtida roll och verksamhet. 2022–2023 görs två internationella utvärderingar av pandemiresponsen: dels av ACT-A² och dels av Covax som kommer vara vägledande för Gavis utveckling under kommande år. Det pågår även ett globalt arbete i syfte att stärka global pandemiberedskap och -respons som Sverige aktivt deltar i.

Vaccinationer, och de hälsosystem som behövs för att effektivt genomföra dem, utgör en hörnsten i arbetet med att förhindra och hantera utbrott av smitta och pandemier. Gavi kan därmed spela en roll i det globala arbetet med beredskap och pandemihantering. Gavi genomför en översyn av strategin 5.0 (kallad Gavi 5.1) och Covax under 2022–2023 i syfte att tydliggöra prioriteringar under återstoden av strategiperioden. Gavis styrelse fattade i december 2022 beslut om en reviderad prioriteringsordning inom ramen för strategin (kallad Gavi 5.1) och resultatet från utvärderingarna kommer att vara vägledande för Gavis fokus för återstoden av strategiperioden till och med 2025.

² *The Access to Covid-19 Tools Accelerator*, ACT-A, är ett globalt samarbete etablerat 2020 som svar på covid-19 pandemin och behovet av vaccin, diagnostik och behandling mot covid-19. Bland partners finns bl.a. regeringar, forskare, näringsliv, civilsamhälle, FN-organ och filantroper.

3. Svensk inriktning och ämnesmässiga prioriteringar

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingssamarbetet utgör en del av Sveriges genomförande av Agenda 2030 och ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.

Sveriges stöd till Gavi ska bidra till förbättrad grundläggande hälsa och överlevnad, med särskilt fokus på barns hälsa i världens låg- och lägre medelinkomstländer, och därigenom till att uppfylla det övergripande målet för svenskt internationellt bistånd.

Sverige ska genom finansiering, dialog och påverkansarbete verka för att Gavi effektivt, genomför sin strategiska plan och uppnår sina mål.

Sverige ska särskilt verka för och följa upp:

1) *Ökad och jämlik tillgång till vaccinationer*

- Grundläggande vaccinationer med särskilt fokus på att nå de barn som aldrig nåtts av vacciner (*zero-dose children*).
- Vaccination mot HPV, i syfte att förhindra för tidig sjukdom och död till följd av livmoderhalscancer.

2) *Effektiva nationella vaccinationsprogram*

- Strukturer som möjliggör att vaccinationer kan genomföras inom ramen för primärvården ska stödjas, i syfte att stärka primärvården utvecklar sin kapacitet och når barn och samhällen som idag inte nås av rutinvaccinationer.
- Väl fungerande och kostnadseffektiva vaccinationsprogram utvecklas i samverkan med mottagarländer/samhällen, som bidrag till och ingång för mer motståndskraftiga hälsosystem för effektiv beredskap och hantering av hälsohot.

Härutöver kommer Sverige att bevaka Gavis utveckling av verksamheten för stärkt pandemiberedskap- och respons (PPR) och särskilt att:

- Ökad täckning uppnås av vaccination mot covid-19 i Gavis samarbetsländer, i syfte att bidra till att covid-19-pandemin kommer till avslut.
- Resurseffektiv användning av befintligt tillgängligt vaccin föregår upphandling och inköp av nya doser.
- Gavi bidrar till ökad diversifiering av vaccinproduktionen i världen, med särskilt fokus på ökad kapacitet i Afrika.

4. Prioriteringar gällande inriktning på organisationens arbetssätt

Regeringen bedömer att Gavis interna och externa effektivitet är hög och att Gavi har utvecklade system och rutiner för resultatbaserad styrning. Gavi arbetar dock i miljöer där bl.a. korruption, säkerhetsläge, bristande resurser och oförutsägbarhet medför risker. Gavi har ett välutvecklat riskhanteringssystem på plats som Sverige ska fortsätta att följa.

Med utgångspunkt i Regeringskansliets (Utrikesdepartementet) bedömning av Gavi och Sveriges förutsättningar att göra skillnad avser regeringen verka för ett antal mål vad gäller organisationens arbetssätt:

Organisationens mandat och relevans

- Gavisekretariatet och Gavialliansens partners roller och ansvarsområden upprätthålls och nyttjas optimalt i enlighet med respektive partners mandat och uppdrag (framför allt WHO och UNICEF).
- Gavi och relevanta partners i Sverige utforskar samarbeten inom den privata sektorn och innovation där det bedöms ha mervärde för båda parter.

Reform och effektiviseringsarbete

- Gavis verksamhet präglas effektiv och transparent resultatstyrning, uppföljning och kontroll.

- Gavis roll och mervärde vad gäller pandemiberedskap och respons definieras utifrån pågående utvärderingar och inom ramen för det pågående arbetet med reformer av det internationella systemet.
- Eventuella förslag om breddning av verksamheten ska analyseras utifrån kostnads- och resurseffektivitet och befintliga budgetramar samt ställas mot mervärdet av att Gavi har en tydlig och specifik roll och ett välavgränsat fokus.
- Gavis jämställdhetspolicy verkställs och redovisas under strategiperioden.

5. Påverkansarbete och former för samverkan

Genom Sveriges arbete i Gavis styrelse och arbetsgrupper, och genom samarbetet med valkretsens övriga medlemmar Norge, Nederländerna, Finland och Schweiz finns goda möjligheter att bevaka och följa upp Gavis resultat både externt och internt.

Sverige ska verka för att få genomslag för de förväntade resultat som anges under avsnitt ett och två i strategin bl.a. genom att:

- Driva prioriterade frågor i styrelse, arbetskommittéer och de tillfälliga arbetsgrupperna för Covax.
- Bidra till arbetet med reformering av det internationella systemet för global hälsa i dialog och samarbete med partners.
- Arbeta genom givargruppen och bidra till att samarbetet är väl samordnat och konstruktivt.
- Följa upp rapporteringen genom Gavis årsrapporter (resultat, risk och finansiell rapportering).

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har det operativa ansvaret för Sveriges samarbete med Gavi. För att säkerställa ett strategiskt, samstämmigt och effektivt påverkansarbete ska ett nära samarbete och informationsutbyte ske med berörda myndigheter och relevanta aktörer, i synnerhet Sida och Folkhälsomyndigheten.

Organisationssamråd med berörda aktörer ska hållas två gånger per år med syfte att dela erfarenheter från samarbete och dialog och stärka samfällt och strategiskt agerande. Organisationssamråden sammankallas av Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).

6. Uppföljning

Resultat följs upp i förhållande till mål och prioriteringar i denna strategi samt Gavis strategiska plan och åtföljande resultatramverk. Uppföljningen baseras främst på organisationens årsrapport, dokumentation inom ramen för styrelsearbetet, utvärderingar och liknande samt Regeringskansliets (Utrikesdepartementets), utlandsmyndigheternas och andra berörda myndigheters löpande bevakning av organisationens verksamhet.

Uppföljningen och Regeringskansliets (Utrikesdepartementets) bedömning av strategigenomförandet och måluppfyllelse dokumenteras i en årliguppföljningspromemoria.

Uppföljningen ska användas för den löpande styrningen av organisationen, resultatredovisning samt nästkommande organisationsbedömning.